

Fillon s'abraça a l'ós (rus)

Les eleccions a França posen de manifest que el front europeu contra Rússia s'està descomponent. La victòria de François Fillon és un mal presagi per a les sancions de la UE contra Rússia.

© The Economist

Vladímir Putin es deu preguntar què ha fet bé. Des de la crisi dels refugiats fins al *Brexit*, els problemes d'Europa han permès al president rus presentar-se com un baluard de l'estabilitat en una regió sumida en el caos. Sembla que les eleccions nord-americanes han portat a la Casa Blanca un simpatitzant del Kremlin. I ara França va pel mateix camí. La victòria de François Fillon davant d'Alain Juppé a les primàries del Partit Republicà, de centre-dreta, situa un amic declarat de Putin com a favorit per ocupar l'Elisi després de les eleccions de la primavera. (El rival més seriós de Fillon, la nacionalista Marine Le Pen, encara té una debilitat més marcada envers Moscou.)

La russofília de Fillon neix de la convenció més que de la pròpia conveniència, i Fillon no amaga el que pensa. Durant el debat de primàries amb Alain Juppé, va comparar l'annexió russa de Crimea amb la declaració d'independència de Kosovo respecte de Sèrbia, un argument que podria haver tret directament del Kremlin. L'expansió de l'OTAN fins a les fronteres russes als noranta, sosté Fillon, va ser una provocació per generar una reacció de Rússia. No ha

sorprès gaire, doncs, que Putin només elogiés l'"honorable" Fillon abans de la votació.

El revisionisme històric és una cosa, però el que és més preocupant per a Alemanya, soci de França en el Quartet de Normandia, creat per negociar amb Rússia i Ucraïna, és que Fillon vol eliminar les sancions que la UE va imposar a Rússia per l'acció a Crimea i per les incursions a l'est d'Ucraïna. A la UE hi ha divisió quant a les opinions sobre Rússia, des de la voluntat combativa dels països bàltics o Polònia a la moderació d'Itàlia o Hongria. Fins ara la cancellera alemanya, Angela Merkel, ha mantingut unit el club, assegurant un desplegament regular de les mesures més dures. Però el consens s'està fracturant a poc a poc; que França en descauqués seria una sotragada.

Igual que altres països de la UE, França no les té totes respecte a Rússia. Hi ha pocs votants que simpatitzin amb Putin. Però les empreses energètiques i els exportadors agrícoles estan fastiguejats per la pèrdua de negoci. Els jocs militars del Kremlin, reals i potencials, passen molt lluny de París. I un país atacat per la violència patrocinada per l'Estat Islàmic (EI) està obert a la idea de col·laborar amb Putin a Síria, si cal al marge dels inquiet europeus de l'est. El 2014, François Hollande, actual president de

França, va estar mesos dubtant abans de cancel·lar un acord de 1.200 milions d'euros per dos vaixells de guerra, fins i tot quan les sancions de la UE començaven a fer mal.

Però França és més important que la majoria. Líders com Matteo Renzi, primer ministre italià, poden guanyar punts al seu país oposant-se a les sancions, però a les cimeres de la UE a Brussel·les escolten Merkel i Hollande i els fan cas. A l'octubre, immediatament després de l'última d'aquestes reunions, Merkel i Hollande es van trobar amb Putin a Berlín i van quedar sorpresos sentint-lo amenaçar d'infligir a Alep el mateix destí que Grozni, la capital de Txetxènia, feta miques per les forces russes als noranta. La dura resposta d'Hollande va deixar impressionats els alemanys; i a Brussel·les la demanda de Renzi d'iniciar un "debat estratègic" sobre les polítiques amb Rússia no va prosperar. Costa d'imaginar que Fillon actuï d'aquesta manera.

El panorama s'ha complicat molt més amb l'elecció de Donald Trump. Un alt càrrec alemany diu que el president electe dels Estats Units sembla que tingui un seguit d'"emocions i reflexos" en comptes d'una política exterior. Però l'admiració per Putin ha estat un element constant de la seva visió del món, altrament tan variable. La seva apel·lació a una treva amb el Kremlin en favor de vèncer l'EI té el suport entusiasta de Fillon. La UE s'ha mantingut unida en la qüestió russa en part a causa de la unitat transatlàntica, incloent-hi els cops de colze ocasionals de Barack Obama. Si Trump permetés discretament que les sancions contra Rússia s'acabessin, potser com a part d'un acord més ampli per a la cooperació a Síria, la feina de Merkel es tornaria quasi impossible.

Al principi, no hi hauria gaires diferències. Les sancions no han servit per dissuadir Putin, que ara es basa en un nacionalisme bel·ligerant per obtenir suport al país, atès que ja no pot gastar els extraordinaris diners del petroli. Mantenir la unitat de la UE no és una recompença gaire gran, diuen alguns, en comparació dels costos de la confrontació amb un veí que té armes nuclears i amb el qual les empreses europees intenten comerciar. I, a la pràctica, una picada d'ullet d'Occident tampoc no canviaria gaire la situació quan els bombarders russos arrasin ciutats sirianes.

François Fillon serà el candidat de la dreta francesa a ocupar l'Elisi. Sorprenentment, el seu cor està amb Putin.

un accident? I si la maquinària desinformadora del Kremlin intenta capgirar unes eleccions a Europa, com temen agents alemanys? I si Putin fa la cort a Bielorússia? No trencar files pel que fa a les sancions només significa mantenir l'*statu quo*; una nova crisi requerirà una resposta nova, i Merkel no voldrà actuar sense França.

Tanmateix, vivim en uns temps imprevisibles. Fillon no és segur que guanyi les eleccions. Els efectes de la victòria de Trump són difícils d'intuir. Fonts tant de París com de Berlín es pregunten si un acostament dels Estats Units amb el Kremlin no podria animar Putin, sense por de revolucions de colors patrocinades pels Estats Units al país, a aflluïxar en la política exterior; i potser fins i tot a convertir-se en un soci més constructiu en qüestions multilaterals com el control d'armes.

I, si Putin no es relaxa, Fillon podria emprendre el mateix viatge que Merkel, que es va girar amb determinació contra el president rus quan aquest va mentir sobre les malifetes de Crimea. (Aquesta és l'esperança que tenen a Alemanya.) Putin, com sempre, és imprevisible i els seus plans no són clars. La preocupació és que l'elecció de Fillon també pugui fer tornar la UE imprevisible i poc clara. ●

Traducció d'Arnau Figueras

A més a més, si Fillon és pressionat, és improbable que posi Moscou per davant de Berlín. Un Fillon president segurament dedicaria les energies a reformar l'Estat francès, sense trencar la unitat de la UE. En la tradicional visita a Berlín després de la investidura, ja pot comptar que rebrà una estirada d'orelles de Merkel (com li va passar a Hollande el 2012, pels seus comentaris en campanya sobre el rescat grec). Les relacions franco-ale-

manyes continuen sent el nucli d'Europa; Fillon no és la mena de dirigent imprevisible que les podria destrossar.

A callar i aguantar

El problema no és que Fillon es converteixi en un titella del Kremlin al cor de la UE. El problema és que pot fer més difícil a Europa la gestió dels capricis de Putin. Què passa si una de les freqüents incursions dels jets russos en l'espai aeri de l'OTAN desencadena

N

EL
NACIONAL
.CAT

